

Адміністративне оскарження як спосіб забезпечення законності дозвільних рішень у сфері містобудування в сучасному адміністративному праві

Лещинський В. П.

кандидат наук із державного управління

Київський національний університет будівництва та архітектури

пр. Повітрофлотський, 31, Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-3916-0146

0971713748@ukr.net

Ключові слова:

оскарження, адміністративне оскарження, забезпечення законності, дозвільна діяльність, містобудування, адміністративне право.

Стаття присвячена наданню характеристики адміністративного оскарження як способу забезпечення законності дозвільних рішень у сфері містобудування в сучасному адміністративному праві, формулюванню на цій основі пропозицій щодо вдосконалення чинного адміністративного законодавства. Вказано, що суб'єкти оскарження надають перевагу судовій формі оскарження. Причиною цього видається значна проблемність у правовому регулюванні адміністративного оскарження, що нині не дає змогу визначити його ефективним засобом захисту приватних прав та законних інтересів. Так, у Концепції публічного управління у сфері містобудівної діяльності на 2019–2030 роки вказується на відсутність ефективних процедур розгляду скарг на акти суб'єктів публічної влади у сфері містобудування. Попри істотне реформування системи вказаних суб'єктів на рівні центральних органів виконавчої влади, вказане залишається актуальним. Проаналізовано Положення про Державну інспекцію архітектури та містобудування України та обґрунтовано, що попри те, що вказана інспекція реалізує державну політику з питань контрольно-наглядової діяльності у сфері містобудування, не закріплені повноваження щодо розгляду скарг на акти суб'єктів публічної влади в цій сфері. Визначено, що проблематика оскарження актів суб'єктів дозвільних повноважень у сфері містобудування не отримала належної уваги в наукових дослідженнях останніх років. Визначено найбільш дотичні сфери наукових досліджень: окремі проблемні питання адміністративного оскарження актів суб'єктів дозвільних повноважень загалом; оскарження актів суб'єктів публічної влади в процесі надання адміністративних послуг; механізм оскарження в адміністративному праві.

Обґрунтовано, що в умовах сучасних людиноцентричних тенденцій розвитку адміністративного права інститут адміністративного оскарження постає комплексною категорією, що за своєю сутністю поєднує в собі засіб контрольно-наглядової діяльності держави у вказаній сфері та спосіб захисту прав людини, з пріоритетом останнього. З огляду на викладене визначено, що перспективним напрямом розвитку адміністративного оскарження є гармонізація його принципів як засобу контрольно-наглядової діяльності держави та як способу захисту прав людини. У першу чергу має бути переглянутий зміст принципу верховенства права в цій сфері. Гармонізації підлягають також інші засади адміністративного оскарження як засобу забезпечення законності здійснення дозвільної діяльності у сфері містобудування: підстави ініціювання провадження, строки розгляду справи та форма її розгляду (зокрема, обов'язковим є забезпечення реалізації права бути присутнім під час розгляду скарги), правовий статус рішення суб'єкта розгляду скарги та засади його виконання.

Administrative appeal as a way to ensure the legality of permission decisions in the field of urban planning in modern administrative law

Leshchynskyi V. P.

Candidate of Sciences in Public Administration

Kyiv National University of Construction and Architecture

Povitroflotskyi str., 31, Kyiv, Ukraine

orcid.org/0000-0002-3916-0146

0971713748@ukr.net

Key words:

appeal, administrative appeal, ensuring legality, permitting activity, town-planning, administrative law.

The article is devoted to providing a description of the administrative appeal as a way to ensure the legality of permitting decisions in the field of urban planning in modern administrative law, the formulation on this basis of proposals to improve existing administrative legislation. It is stated that the subjects of the appeal prefer the judicial form of appeal. The reason for this is a significant problem in the legal regulation of administrative appeals, which today does not allow to determine it as an effective means of protecting private rights and legitimate interests. Thus, the Concept of public administration in the field of urban planning for 2019–2030 indicates the lack of effective procedures for reviewing complaints against acts of public authorities in the field of urban planning. Despite significant reforms of the system of these entities at the level of central executive bodies, this remains relevant. The Regulations on the State Inspectorate for Architecture and Urban Planning of Ukraine are analyzed and it is substantiated that despite the fact that the inspectorate implements the state policy on control and supervision activities in the field of urban planning, no authority to consider complaints against acts of public authorities in this area. It is determined that the issue of appealing against acts of permitting entities in the field of urban planning has not received due attention in scientific research in recent years. The most relevant areas of scientific research have been identified: some problematic issues of administrative appeal of acts of subjects of permitting powers in general; appeals against acts of public authorities in the provision of administrative services; appeal mechanism in administrative law.

It is substantiated that in the conditions of modern anthropocentric tendencies of development of administrative law the institute of administrative appeal appears as a complex category, which in essence combines the means of control and supervision of the state in this area and the way of human rights protection with the priority of the latter. In view of the above, it is determined that a promising area of administrative appeal is the harmonization of its principles as a means of control and supervision of the state and as a way to protect human rights. First of all, the content of the principle of the rule of law in this area should be reconsidered. Other principles of administrative appeal as a means of ensuring the legality of permitting activities in the field of urban planning are also subject to harmonization: grounds for initiating proceedings, terms of consideration of the case and form of its consideration (in particular, it is mandatory to ensure the right to be present at the complaint). the subject of the complaint and the principles of its implementation.

Вступ. Аналіз статистики звернень до Державної архітектурно-будівельної інспекції України (далі – ДАБІ) свідчить, що до ДАБІ у 2019 році надійшло 8910 звернень (заяв, скарг, пропозицій). Ця цифра є значно нижчою, ніж показники щодо

судового оскарження рішень суб'єктів публічної влади у сфері містобудування (більше як 14 тис. позовних заяв) [1; 2, с. 15]. Тобто суб'єкти оскарження надають перевагу судовій формі оскарження. Причиною цього видається значна

проблемність у правовому регулюванні адміністративного оскарження, що нині не дає змоги визначити його ефективним засобом захисту приватних прав та законних інтересів. Так, у Концепції публічного управління у сфері містобудівної діяльності на 2019–2030 роки [10, с. 16] вказується на відсутність ефективних процедур розгляду скарг на акти суб'єктів публічної влади у сфері містобудування. Попри істотне реформування системи вказаних суб'єктів на рівні центральних органів виконавчої влади, вказане залишається актуальним. Наприклад, у Положенні про Державну інспекцію архітектури та містобудування України (далі – ДІАМ), затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 р. № 1340 [3], попри те, що вказана інспекція реалізує державну політику з питань контрольно-наглядової діяльності у сфері містобудування, не закріплені повноваження щодо розгляду скарг на акти суб'єктів публічної влади у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Проблематика оскарження актів суб'єктів дозвільних повноважень у сфері містобудування не отримала належної уваги в наукових дослідженнях останніх років. Найбільш дотичною сферою є окремі проблемні питання адміністративного оскарження актів суб'єктів дозвільних повноважень загалом (О.В. Джафарова, 2015 р.) [4, с. 51, 203], оскарження актів суб'єктів публічної влади в процесі надання адміністративних послуг (Д.О. Власенко, 2015 р.) [5]. На окрему увагу заслуговує монографічне дослідження Д.В. Лученка, присвячене проблематиці механізму оскарження в адміністративному праві (2017 р.) [8]. Втім ця праця, попри її ґрунтовність та комплексний характер, не враховує специфіки адміністративного оскарження у сфері містобудування, а також не враховує демократичних пріоритетів та сервісної концепції діяльності держави як сучасних напрямів подальшого розвитку адміністративного права [6, с. 77].

Метою статті є надання характеристики адміністративного оскарження як способу забезпечення законності дозвільних рішень у сфері містобудування в сучасному адміністративному праві, формулювання на цій основі пропозицій щодо вдосконалення чинного адміністративного законодавства.

Основний матеріал. Класичною у сучасному адміністративному праві можна вважати позицію щодо визначення звернень громадян важливим способом забезпечення законності діяльності суб'єктів публічної влади. Одним із видів таких звернень є звернення зі скаргою, в якій громадянин звертає увагу уповноваженого суб'єкта публічної влади на допущені порушення закону, при цьому одночасно захищаючи свої права та законні інтереси [7, с. 279]. Попри вплив значного проміжку

часу з моменту висловлення цієї позиції (2010 рік), варто вказати про збереження нею актуальності, наступність щодо неї подальших наукових досліджень. Так, Д.В. Лученко за результатами дослідження механізму оскарження в адміністративному праві як способу захисту суб'єктивних прав визначає його як інститут адміністративного права зі своїми вимірами (діяльнісний, нормативний, функціональний, суб'єктивно-правовий) та елементами із взаємними зв'язками [8, с. 425]. Необхідно погодитись із новаційним підходом вченого, який розглядає адміністративне оскарження у першу чергу не як спосіб забезпечення законності діяльності суб'єктів публічної влади, а як спосіб захисту прав та законних інтересів приватних осіб.

Досліджуючи окреслені наукові позиції кризь призму висловлюваних в юридичній літературі положень щодо сучасної парадигми адміністративного права, варто зауважити про людиноцентричний характер діяльності суб'єктів публічного адміністрування, набуття вихідного значення проблематики захисту прав людини засобами адміністративного права [6, с. 77]. Тому, на наш погляд, суб'єктом адміністративного оскарження, в тому числі і щодо містобудування, доцільно вказувати не громадянина, а приватну особу як ширшу категорію, що відображає характер інтересів, які захищаються в такий спосіб. Крім того, в наведеній позиції адміністративне оскарження розглядається насамперед як спосіб забезпечення законності, а захист суб'єктивних прав та законних інтересів розглядається скоріше як супутній ефект [7, с. 279]. У сучасних умовах варто стверджувати про діаметрально протилежне співвідношення зазначених пріоритетів, генетичний зв'язок адміністративного права із способами захисту прав і свобод людини [6, с. 74, 77]. Вказане знаходить відображення і в європейських правових підходах у сфері публічного адміністрування. Зокрема, визначальним принципом розгляду скарг на акти суб'єктів публічної влади постає не принцип законності, дотримання якого є достатнім для оцінки діяльності підконтрольного об'єкта, а принцип верховенства права, що відображає пріоритет прав та свобод людини, у конкретному випадку – скаржника [9, с. 23].

Вихідними положеннями подальшого дослідження варто визначити думки О.В. Джафарової стосовно застосування адміністративного оскарження як способу забезпечення законності дозвільної діяльності. Так, вчена висловлює позицію щодо місця провадження щодо оскарження дозвільних актів серед дозвільних процедур. Зокрема, процедури розгляду скарг на акти суб'єкта публічної влади як складова частина контрольно-наглядової діяльності не зараховуються

вченою до стадій дозвільної процедури з огляду на наведене далі. По-перше, об'єктом оскарження є результат вже завершеної дозвільної процедури (дозвільний акт). По-друге, суб'єкт прийняття дозвільного рішення, що стало об'єктом оскарження, та суб'єкт розгляду скарги, як правило, не збігаються. По-третє, порядок оскарження має, як правило, окрему регламентацію порівняно з процедурою прийняття дозвільного рішення. По-четверте, провадження щодо розгляду скарги варто розглядати як окреме самостійне провадження порівняно із провадженням щодо прийняття оскаржуваного акта. По-п'яте, принципово різні мета і наслідки процедури прийняття оскаржуваного рішення та процедури розгляду скарги щодо нього. На підставі цього вчена виділяє правовідносини, що виникають у процесі контрольно-наглядової діяльності щодо актів суб'єктів публічного адміністрування, в окрему групу правовідносин [4, с. 203]. Такий підхід варто підтримати. Так, у сфері містобудування існує ініціатива, яка вже поступово впроваджується в життя, – щодо максимальної цифровізації дозвільних процедур, виключення з них «людського фактора» [10, с. 51]. Нині активно розвиваються електронні засоби комунікації між суб'єктами містобудування та суб'єктами здійснення дозвільної діяльності, зокрема, впроваджено Портал державної електронної системи у сфері будівництва [11]. Втім впровадження таких засад недопустиме стосовно розгляду скарг з огляду на конфліктний характер відносин, що є предметом розгляду в межах таких процедур.

У контексті визначення предмета адміністративного права Т.О. Коломєць та В.К. Колпаков вказують про визначення такого аспекту діяльності держави, як її відповідальність перед людиною, і формування у зв'язку із цим концепції адміністративних зобов'язань публічної адміністрації перед приватною особою [6, с. 76]. У цьому зв'язку вважаємо, що не втрачають актуальності положення, висловлені ще у 2011 році, що одним із принципів взаємодії суб'єктів публічного адміністрування та приватної особи є забезпечення реалізації права на оскарження актів публічної адміністрації [12, с. 169].

Висловлена у сфері надання адміністративних послуг, але, на наш погляд, актуальна й стосовно дозвільної діяльності в досліджуваній сфері позиція щодо визначення такого напрямку роботи суб'єктів надання публічних (адміністративних) послуг, як виправлення ситуації (уважне ставлення до скарг, за можливості врахування побажань та пропозицій скаржників), регулюється стандартом діяльності щодо надання адміністративних послуг [13 с. 19]. Наявність принаймні однієї процедури розгляду скарг приватних осіб

розглядається і як міжнародний стандарт надання адміністративних послуг [14, с. 19–20].

Попри загалом усталеність наукових позицій щодо сутності та змісту інституту оскарження в адміністративному праві необхідно зазначити і наявність окремих спірних тверджень, що висловлюються в юридичній літературі базового характеру. Так, О.В. Джафарова пропонує об'єднати в одному адміністративному інституті адміністративне судове та адміністративне позасудове оскарження. При цьому вчена виходить зі спільної мети та сфери виникнення процедурних відносин щодо розгляду скарги [4, с. 51]. У контексті містобудівної діяльності така позиція має сприйматись критично. З огляду на підвищений рівень небезпеки містобудівної діяльності, в процесі здійснення контролю законності видачі дозволів у цій сфері неприпустимим є виключно формальний підхід до дотримання суб'єктом дозвільної діяльності встановлених законодавством вимог у процесі видачі дозволу, а необхідна також комплексна оцінка імовірного ризику під час здійснення конкретного будівництва. Судові органи, на відміну від вищестоящих суб'єктів публічної влади у сфері містобудування, мають більше засобів для здійснення контролю саме на такому рівні. Водночас на стороні суб'єктів публічної влади комплексний характер спеціальних та правових знань у сфері будівництва. Тому засади здійснення контролю такими суб'єктами, в тому числі й розгляду скарг, будуть принципово різними.

Комплексний характер здійснення містобудівної діяльності виражається в її впливі на більшість сфер суспільного життя, а отже, така діяльність має певною мірою міжгалузевий характер. Вказане пояснює існування такого специфічного виду контрольно-наглядової діяльності, як державний архітектурно-будівельний нагляд (ст. 41-1 VI Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р. № 3038-VI [15], оскільки за таких умов важливим є поєднання спеціальних та правових знань під час здійснення такого нагляду. Вказане теж свідчить про недоцільність поєднання в одному інституті адміністративної юстиції адміністративного судового та адміністративного позасудового оскарження.

Опрацьовуючи напрями вдосконалення процедур адміністративного оскарження дозвільних актів у сфері містобудування, необхідно виходити не тільки з положень сучасної парадигми адміністративного права, не тільки враховувати специфіку сфери містобудування, але й найновіші наукові напрацювання стосовно загальних засад адміністративного оскарження. При цьому керівне значення в процесі виокремлення напрямів подальшого розвитку будь-якого інституту адміністративного права мають принципи такого

інституту як вихідні керівні засади його функціонування, що відображають його визначальні властивості [16, с. 123]. У цьому контексті вихідного значення набувають усталені принципи адміністративного оскарження: верховенство права, законність, рівність суб'єктів оскарження перед законом, відкритість, обґрунтованість, розсудливість і добросовісність, своєчасність і пропорційність, презумпція правомірності поведінки особи, забезпечення особі участі в процедурі оскарження, забезпечення ефективних засобів захисту.

Аналіз актуального адміністративного законодавства, що регламентує процедуру адміністративного оскарження дозвільних актів у сфері містобудування дає змогу виявити окремі недоліки (прогалини) у правовому регулюванні зазначених процедур, що зачіпають одразу кілька з наведених вище принципів. У цьому плані не можна не згадати Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР (далі – Закон «Про звернення громадян») [17], який визначає засади адміністративної процедури звернень до суб'єктів публічної влади та розгляду таких звернень, у тому числі скарг.

Відповідно до ст. 16 зазначеного Закону скарга на відповідний акт суб'єкта публічної влади подається до вищестоящого суб'єкта публічної влади (у порядку підлеглості). Втім міжгалузевий характер містобудівної діяльності, про який вже вказувалось вище, зумовлює специфіку організації порядку оскарження рішень суб'єктів дозвільних повноважень у цій сфері. Зокрема, К.О. Рибак вказує на інспекторів Державної архітектурно-будівельної інспекції України (далі – ДАБІ) як суб'єктів розгляду скарг на діяльність ДАБІ [18, с. 193]. Нині замість ДАБІ функціонує ДІАМ. Відповідно до п. 1 Положення про ДІАМ, вона є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра розвитку громад та територій (далі – Міністр) і який реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду. Втім, попри зазначені функції, в Положенні про ДІАМ немає вка-

зівки про завдання або повноваження зазначеного суб'єкта публічної влади щодо розгляду скарг із приводу діяльності посадових осіб територіальних органів ДІАМ.

Відповідно до ч. 1 ст. 16 Закону «Про звернення громадян» суб'єкт розгляду скарги щодо діяльності суб'єкта публічної влади має бути визначений на рівні нормативного акта, в тому числі підзаконного. З огляду на викладене, а також на значення адміністративного оскарження як способу захисту прав та законних інтересів приватних осіб в умовах сучасної парадигми адміністративного права, з метою визначення суб'єкта розгляду скарг на акти територіальних органів ДІАМ вважаємо за доцільне внести зміни до п. 4 Положення про ДІАМ, доповнити його підпунктом 15-1, який викласти в такій редакції: «ДІАМ розглядає скарги фізичних та юридичних осіб щодо рішень, дій чи бездіяльності міжрегіональних територіальних органів ДІАМ»

Проведене дослідження дає підстави для таких **висновків**. В умовах сучасних людиноцентричних тенденцій розвитку адміністративного права інститут адміністративного оскарження постає комплексною категорією, що за своєю сутністю поєднує засіб контрольно-наглядової діяльності держави у вказаній сфері та спосіб захисту прав людини, з пріоритетом останнього. З огляду на викладене перспективним напрямом розвитку адміністративного оскарження є гармонізація його принципів як засобу контрольно-наглядової діяльності держави та як способу захисту прав людини. Насамперед має бути переглянутий зміст принципу верховенства права в цій сфері. Гармонізації підлягають також інші засади адміністративного оскарження як засобу забезпечення законності здійснення дозвільної діяльності у сфері містобудування: підстави ініціювання провадження, строки розгляду справи та форма її розгляду (зокрема, обов'язковим є забезпечення реалізації права бути присутнім під час розгляду скарги), правовий статус рішення суб'єкта розгляду скарги та засади його виконання.

Література

1. Судова статистика. *Судова влада України*. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2019 (дата звернення: 19.01.2021).
2. Звіт про результати діяльності Держархбудінспекції за 2019 рік. Державна архітектурно-будівельна інспекція. URL: <https://dabi.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/Richnyj-zvit-2019-1.pdf> (дата звернення: 19.01.2021).
3. Деякі питання функціонування органів архітектурно-будівельного контролю та нагляду : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 р. № 1340. *Офіційний вісник України*. 2021. № 4 (15.01.2021).
4. Джафарова О.В. Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: адміністративно-правові засади : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2015. 625 с.

5. Власенко Д.О. Правові засади оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів публічної адміністрації з надання адміністративних послуг. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2015. № 16. Том 1. С. 115–117.
6. Коломоєць Т.О., Колпаков В.К. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. *Право України*. 2017. № 5. С. 71–79.
7. Адміністративне право: підручник / за ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гарашука, В.В. Зуй. Харків : Право, 2010. 624 с.
8. Лученко Д.В. Механізм оскарження в адміністративному праві: теоретичні й прикладні аспекти : монографія. Харків : Право, 2017. 440 с.
9. Стандарти європейського врядування : навч. посіб. / за ред. І.А. Грицяка. Київ : НАДУ, 2011. 184 с.
10. Збірник аналітичних матеріалів. Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності. URL: <http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf> (дата звернення: 17.01.2021).
11. Портал державної електронної системи у сфері будівництва. URL: <https://e-construction.gov.ua/> (дата звернення: 17.01.2021).
12. Коломоєць Т.О. Адміністративне право. Академічний курс : підруч. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
13. Тимошук В. Адміністративні послуги : посібник. Київ : Софія-А. 2012. 104 с.
14. Центри надання адміністративних послуг: створення та організація діяльності : практичний посібник / І.І. Бригілевич, С.І. Ванько, В.А. Загайний, І.Б. Коліушко, О.В. Курінний, В.О. Стоян, В.П. Тимошук, Д. Шиманке / за заг. ред. В.П. Тимошука. Київ, СПД Москаленко О.М., 2011. 432 с.
15. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № № 3038-VI. *Офіційний вісник України*. 2011. № 18, с. 131, ст. 735, код акта 55190/2011.
16. Теорія держави і права / за ред. О.В. Петришина. Харків : Право, 2015. 368 с.
17. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256.
18. Рибак К.О. Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2018. 275 с.

References

1. Sudova staty'sty'ka [Judicial statistics]. Sudova vlada Ukrayiny'. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2019 (data zvernennya: 19.01.2021)
2. Zvit pro rezul'taty` diyal'nosti Derzhahrbudinspekciyi za 2019 rik [Report on the results of the State Construction Inspectorate for 2019]. Derzhavna arhitekturno-budivel'na inspekciya. URL: <https://dabi.gov.ua/wp-content/uploads/2020/02/Richnyj-zvit-2019-1.pdf> (data zvernennya: 19.01.2021)
3. Deyaki py'tannya funkcionuvannya organiv arhitekturno-budivel'nogo kontrolyu ta naglyadu: Cabinet of Ministers of Ukraine decree on the 23rd of December 2020, *Oficijnyj visnyk Ukrayiny`*, 2021, №. 4 (15.01.2021).
4. Dzhafarova, O.V. (2015). Dozvil'na diyal'nist` organiv publichnoyi administraciyi v Ukrayini: administratyvno-pravovi zasady` dy`s. ... d-ra yury'd. nauk: 12.00.07. [Permitting activity of public administration bodies in Ukraine: administrative and legal bases] Khark. nacz. un-t vnutr. sprav. Kharkiv, 2015. 625 s.
5. Vlasenko D.O. (2015). Pravovi zasady` oskarzhennya rishen`, dij chy` bezdiyal'nosti organiv publichnoyi administraciyi z nadannya administratyvny`h poslug. [Legal bases of appealing against decisions, actions or inaction of public administration bodies on the provision of administrative services] *Naukovy`j visnyk Mizhnarodnogo gumanitarnogo universy'tetu*. Ser.: Yury`sprudenciya. 2015. # 16. Tom 1. S. 115–117.
6. Kolomoyecz, T.O., Kolpakov, V.K. (2017). Suchasna parady`gma administratyvnogo prava: geneza i ponyattya [Modern paradigm of administrative law: genesis and concept]. *Pravo Ukrayiny`*. 2017. # 5. S. 71–79.
7. Administratyvne pravo: pidruchnyk [Administrative law: textbook] / za red. Yu.P. By`tyaka, V.M. Garashhuka, V.V. Zuj. Kh.: Pravo, 2010. 624 s.
8. Luchenko, D.V. (2017). Mexanizm oskarzhennya v administratyvnomu pravi: teorety`chni j pry`kladni aspekty` : monografiya [The mechanism of appeal in administrative law: theoretical and applied aspects: a monograph]. Kharkiv: Pravo, 2017. 440 s.
9. Standarty` yevropejs`kogo vryaduvannya: navch. posib. [Standards of European governance: textbook. way.] / za red. I.A. Gry`cyaka. K.: NADU, 2011. 184 s.
10. Zbirny`k anality`chny`h materialiv. Konceptiya publichnogo upravlinnya u sferi mistobudivnoyi diyal'nosti [Collection of analytical materials. The concept of public administration in the field of urban planning]. URL: <http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf> (data zvernennya: 17.01.2021).

11. Portal derzhavnoyi elektronnoyi sy'stemy` u sferi budivny`cztva [Portal of the state electronic system in the field of construction]. URL: <https://e-construction.gov.ua/> (data zvernennya: 17.01.2021).
12. Kolomoiecz, T.O. (2011). Administraty`vne pravo. Akademichny`j kurs: pidruch [Administrative Law. Academic course: textbook]. K.: Yurinkom Inter, 2011. 576 s.
13. Ty`moshhuk V. Administraty`vni poslugy`: posibny`k [Administrative services: guide]. K.: Sofiya-A. 2012. 104 s.
14. Centry` nadannya administraty`vny`x poslug: stvorennya ta organizaciya diyal`nosti: prakty`chny`j posibny`k [Centers for the provision of administrative services: the creation and organization of activities: practical guide] / I.I. Bry`gilevy`ch, S.I. Van`ko, V.A. Zagajny`j, I.B. Koliushko, O.V. Kurinny`j, V.O. Stoyan, V.P. Ty`moshhuk, D. Shy`manke / za zag. red. V.P. Ty`moshhuka. Ky`yiv, SPD Moskalenko O.M., 2011. 432 s.
15. On the regulation of urban planning: Law of Ukraine on the 17th of February 2011, *Oficijny`j visny`k Ukrainy`*. 2011. # 18, p. 131, art. 735, code 55190/2011.
16. Teoriya derzhavy` i prava [The theory of state and law] / za red. O.V. Petry`shy`na. Kh.: Pravo, 2015. 368 s.
17. On citizens` appeals: Law of Ukraine on the 2nd of October 1996, *Vidomosti Verhovnoyi Rady` Ukrainy*. 1996, # 47, art. 256.
18. Ry`bak K.O. (2018). Mistobudivna diyal`nist` yak ob'yekt administraty`vno-pravovogo regulyuvannya: dy`s. ... kand. yury`d. nauk: 12.00.07 [Urban planning activity as an object of administrative and legal regulation]. Ky`yiv. nacz. un-t im. T. Shevchenka. Ky`yiv, 2018. 275 s.